

znam ne čerkice, in v ti reči moram tisti teti, Maruši prav dati, ki ti je unidan takó neomikano pismo poslala, akoravno se ne more tajiti, de ti je tudi veliko resničniga pisala. Kar ti tukej pošljem, niso moje misli, temuč nekiga gospoda iz Ljubljane, ki je bil té dni z nékim učeniim gospodam — ne vém v kakšnih opravilih — v Rovtah. Gospod fajmašter so ju h kosilu povabili, in kér je ravno Kožarjev Matevž na šolske praznike (vakance) prišel, so tudi njega v družbo vzeli. Ta mi je povédal, vse, kar je ptuji učeni gospod pri kosilu govoril in on ti tudi vse to namesti mene piše.

Med družimi pogovori je bilo tudi od nóšnje kmetov na Krajskim govorenje in ptuji gospod je rekel: „Zdi se mi, de ga ni para Krajski nošnji deleč okróg, kakó je tó mogóče, kér vunder ni fabrik v deželi, in kmetje vsih krajev tožijo, de jim zemljiša komaj toliko veržejo, de davke in druge potrebne reči komaj opravljajo. Prehodil sim Krajsko deželo od kraja do kraja, in nikjér nisim slišal, de bi bili kmetje zadovoljni s svojimi prihodki.“

„Res je tó — jim odgovoré gospod fajmošter — velikrat sim si že sam mislil, de je to velika nesreča za našo domovino, de se toliko teško zasluženiga denarja iz dežele pošlje, v kateri je kmetijstvo in malo kupčije edini pomoček, si pičel živež zaslužiti. Zakaj obertnost je še v zibéli, in kar je obertnikov in roko-delcov v deželi, so veči del ptujci.“

„Veliko jih je ptujcov rés“ — odgovori ptuji gospod — pa to nemore drugači biti. Zakaj obertnost ptujih, posebno nemških deželá je že na visoki stopnji in vsak se oberne tjé, kjér se mu več zaslužkov kaže, in potrebe današnjih časov so take, de ljudstvo s vsakdanjimi izdelki nikjér več dovoljno ni. In to se vidi posebno na Krajskim. Pesterna in pastarica, keršenca in gospodinja, pastir, hlapec in gospodár — bodi si pri delu, na polji ali pri domačih opravilih so vsi napravljeni, de bi škorej mislil, de mora biti tukaj izverstno bogastvo in premoženje.“

Časi so minuli, de bi se moglo reči, kakor je naš Vodnik od zadovoljniga Krajnca pél:

„Imam oblačilo
Domačga padvana,
Ženica pa krilo,
Iz prav'ga mezlana.“

Kar se nósi, je sama tanjčica. Nekdajna imenitnost krajnskiga platna je minula; zakaj? Lahko se odgovorí: Obrajtano je bilo, dokler lepšiga nemškiga niso poznali; ko je to v deželo prišlo, se nihče več ni za domače pečal in nihče ni dalje mislil, kakó bi se domače v enako versto s ptujim djalo. Sukno, kakoršno se je pred 50 léti nosilo, je predebelo, preburno, tanjko mora biti in gladkiga lica, in od kodi se tako dobiva v deželo? Iz ptujih krajev. Svila (žida) in žamet, mušelin in berkalj pride za drage denarje v deželo; poznali niso naši spredniki teh rob, ki so v domačim bukovim suknu in v domačim platnu oblečeni hodili. Še moj rajnki oče so mi plajš zapustili iz taciga sukna, kteriga so še pastir nosili, in pri poroki v njem bili, povedali so mi pa tudi, de so takrat pastirji imeli po 10 in več goldinarjev vedno v aržeti; zdaj je malo gospodarjev, ki zamorejo kaj taciga reči.

(Konec sledi.)

Nesreča.

Zvečer 7. Kimovca proti polnóči se je v Dobu na enim koncu vasí hud oginj vzdignil, in je trém kmetovavcam pohištva, nekaj do tal, nekaj le strehe pokončal. Velika sreča je bila za vso vas, de je bila noč popolnoma tiha, de se je takó ógnju moglo naprèj ubra-

niti. — Kakor povsod, takó je tudi tukej le eden bil zavárvan, in ta je komaj pred štirinajstimi dnevi bil to preskerbel; drugi pa, ki je bil popred zavárvan, je pred časam odstopil. De bi pač enkrat ljudjé spoznali, de plačilo zavarovanja ni noben davk, ampak le dobrotin dar, ki se bratu v nesreči podeli; kateri ima tedej podobo milošine ali almožne; kateri pa tudi v času nesreče stotero plačilo pernese. P. H.

Kratek pregled novih slovenskih knjig.

4.

Zdravo teló nar boljši blagó — ali *nauk zdravje ohraniti*. Spisal P. K. Robida benediktinar in c. k. učitelj matematike. V Celovcu 1846.

Nate bukve, ljubi Slovenci! katerih ste že davnej pričakovali v potrebi, ko vas je bolezin napadla in pomoči zdravnika niste mogli dobiti. Gosp. pisatelj teh bukev, ktere bi imele v vsaki hiši biti, niso sicer zdravnik, pa so po dobrih naukih skupej spravili, kar je od zdravnikov poterjeniga ali sicer skušeniga.

Te bukve pa niso zató pisane, de bi se ljudjé brez zdravnika samí sebe ozdravljali, ampak so le za take potrebe na pomoč dane, kadar ni moč zdravnika dobiti. Zató pisatelj pri vsaki hujši bolezní s svojimi sveti odnehajo in ukažejo, neutegama po zdravnika poslati. Samolastno ozdravljanje je nevarna reč; kakó pa zdravje ohraniti in se bolezní varvati, to naj vsak človek vé, in zató so imenovane bukvice práv práv koristne imenovati. Tudi so v lahko umljivim jeziku pisane, in nauki so s svarivnimi zgodbami razjasnjeni, ki se dajo práv prijetno brati. Škoda, de se je v hvale vredne bukvice precej tiskarskih pogreškov vgnjezdilo.

5.

Nebeške Rože. Spisal naš sloveči misijonar Friderik Baraga. Kaj v sebi zapopadejo, je iz pregovora očitno, v katerim se bere: „Imenujem leté bukve: Nebeške rože, zakaj tukej so razložene in perporočene lepe keršanske čednosti, ktere nam je Jezus iz nebeškiga paradiža pernesel.“ — Bukev tih ni treba perporočevati, zakaj dosti jih perporočuje imé in poprejšnje dela glasovitniga spisavca, kateri, desiravno je že več lét v ptujih deželah, vender v práv gladki in lični slovensini, in zraven tega popolnoma prosto in umevno piše. Zató so tudi njegove bukve med vsimi drugimi cerkevniimi našimu prostimu ljudstvu nar ljubši.

Čerkna vganjka.

S č nar dražji ti reč imenujem,
Z b pred pustam nar bôlj gospodujem,
S p per delu na potu te vijem,
Z l te tudi odkritiga krijem,
Večkrat, kader se vdariš al' spečeš,
Lej — brez sledne tih čerk me izrečeš. O.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Irt — Tri.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	12. Kimovca.		7. Kimovca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	2	2	3
1 » » banaške	2	17	2	30
1 » Turšice	1	15	1	14
1 » Soršice	—	—	1	43
1 » Reži	1	22	1	27
1 » Ječmena	1	7	1	15
1 » Prosa	1	5	1	—
1 » Ajde	1	2	1	15
1 » Ovsá	—	48	—	45